

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum potentiae sensitiuae remaneant in anima separata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

QVÆS. VNICA, DE ANIMA, ART. XIX.

F sibilis reducitur in actu qñ aspectus eius inclinat ad inferiora ex visione corporis. Et eadē rōne qñ aspectus ei⁹ est ad superiora post separationē a corpore, si in actu q species actu intelligibiles q̄ sunt i substatijs superioribus quasi per agens propriū. Et sic talis cognitionis est naturalis. Vnde patet solutio ad 12.

Ad XII. dicendum, quod huiusmodi perfectio nem recipiunt animæ separatae a Deo medianib⁹ angelis: licet enim substantia animæ creetur a Deo immediate, tamen perfectiones intelligibiles proueniunt a Deo medianib⁹ angelis, non solum naturales, sed etiam quæ ad mysteria gratiarum pertinent, vt patet per Dionysium, 4. c. cel. hierar.

G Cap. 4. pars
anæ mediæ.

Ad XIII. dicendum, q̄ anima separata habens vniuersalem cognitionem scibiliū naturalium, non est perfecte redicta in actu, quia cognoscere aliquid in vniuersali, est cognoscere imperfecte & in potentia, vnde non attingit ad felicitatem etiam naturaliem, vnde nō sequitur quod alia auxilia quibus perueniunt ad felicitatem, sint superflua.

Ad XV. dicendum, quod dannari de hoc ipso bono cognitionis, quod habent tristitiantur, in quantum cognoscunt se desitutos esse summo bono, ad quod per alia bona ordinabantur.

Ad XVI. dicendum, q̄ glo. illa loquitur de particularibus, quæ non pertinent ad perfectionem intelligibilem, vt dictum est.

AD PRIMVM vero in contrarium dicendum, q̄ anima separata nō perfecte comprehendit substantiam separatam, & ideo non oportet quod cognoscat omnia, quæ in ipsa sunt per similitudinem.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ verbi Greg. veritatē habet, quantū ad cognitionē obiecti intelligibilis quod est Deus, quod quantum est de i representat omnia intelligibilia, non tamen necesse est q̄ qui cumque videt Deum, sciat omnia quæ ipse seit, nisi comprehendat ipsum sicut ipse scipsum comprehendit.

AD TERTIUM dicendum, q̄ species quæ sunt in intellectu angelii, sunt intelligibiles intellectui eius cuius sunt formæ, non tamen intellectui animæ separatae.

Ad QUARTVM dicendum, q̄ licet intellectu sit forma substantiae intelligentis, non tñ oportet q̄ alia separata intelligens substantiam separatam intelligat intellectu eius, quia non comprehendit ipsum.

AD QUINTVM dicendum, q̄ licet anima separata aliquo modo cognoscat substantias separatas, non tñ oportet q̄ alia omnia cognoscat perfecte, quia nec ipsas substantias separatas perfecte cognoscit.

Ad SEXTVM dicendum, q̄ alia separata reducitur a superiori substantia in actu omnī intelligibiliū naturalium, non tamen sequitur q̄ eis cognitis omnia cognoscantur, nisi perfecte comprehendentur ipse substantiae separatae.

Ad SEPTIMVM dicendum, q̄ licet substantia separata sint quodammodo exemplaria omnium terū naturalium, non tamen sequitur q̄ eis cognitis omnia cognoscantur, nisi perfecte comprehendentur ipse substantiae separatae.

Ad OCTAVVM dicendum, q̄ anima separata cognoscit per formas influxas, quæ tamen nō sunt formæ ordinis vniuersali in speciali, si cut in substantijs superioribus, sed in generali tantum, vt dictum est.

Ad NONVM dicendum, q̄ res naturales sunt quodammodo in substantijs separatis & in anima. Sed in substantijs separatis in actu, in anima vero in potentia ad omnes formas naturales intelligendas.

Ad X. dicendum, q̄ anima Abraham erat substantia separata, vnde & anima diuitis poterat eam cognoscere, sicut & alias substantias separatas.

ARTICVLVS XI.

Vtrum potentia sensitiva remaneat in anima, &

D Eimonono queritur. Vtrum potentia sensitiva, quia potentia animæ, vel essentiale vel sunt appetitivæ naturæ eius. Sed naturæ possunt separari a re, dum ipsæ naturæ proprietates naturæ eius, ergo in anima, manent potentia sensitiva.

Sed dicendum, quod remaneat in ea vita.

¶ 2 Sed contra. Est in aliquo ut in radice, eo ut in potentia, quod est esse in aliquo, non actu: essentia autem rei & proprie tales eius oportet quod sunt in re actu de te tantum, ergo potentia sensitiva non maneat in anima separata, sicut ut in radice.

¶ 3 Præt. Aug. dicit in lib. de spiritu & anima, anima recedens a corpore trahit secundum imaginationem, cōcupisibilē & mōbilē sunt in parte sensitiva, ergo potentia sensitiva remaneat in anima separata.

¶ 4 Præt. Tom. non est integrum cuiusque partes eius. Sed potentia sensitiva in anima. Si igitur nō esset in anima separata, non esset integrum.

¶ 5 Præt. Sicut est homo per rationem, est animal per sensum, nam ratione hominis constituta, & sensibiliū constituta animalis. Si ergo non est identiclib⁹ idem animal. Sed si potentia sensitiva separata, nō erit idē sensus in homine, quia modo est, quia quod in minili consti sumi idem numero, ergo homo regnat idem animal, & sic neque idem homo id quod dicitur in lob. 29. Quem visurus sumus.

¶ 6 Præt. Augustus dicit 12. super gen. tom. 10. quas in inferno animæ patiuntur dormientium, id est secundum similitudinem rerum. Sed huiusmodi visa dormientia secundum imaginationem que pertinet sensitiva, ergo potentia sensitiva summa.

¶ 7 Præt. Manifestum est, q̄ gaudium est ipsibilis, & ira in ipsabilis: sed in animalibus bonorum est gaudium, & in animalibus est dolor & ira, est enim ibi fleus & lamentatio, ergo cum concupisibilis & irabilis sunt sensitiva, ut Philo dicit in 3. de anima, potentia sensitiva sunt in anima separata.

¶ 8 Præt. Dio. dicit 4. c. de dino, q̄ magis est furor irrationalis, concupiscentia animalis proterea: sed hec pertinent ad potentias, ergo potentia sensitiva sunt in digno multo ergo magis in anima separata.

¶ 9 Præt. Augustus dicit super Genes ad Iang. quædam sensitiva sine corpore, scilicet gaudium & lamentationem. Sed quod conuenit animæ fuisse, est in anima separata. ergo sensus est in anima.

¶ 10 Præt. In li. de causis dicitur, quod anima sunt res sensitibiles. Sed res sensitibiles pertinetur, quia sunt in anima. ergo anima pertinet res sensitibiles, & ita est in ea sensus.

¶ 11 Præt. Greg. dicit q̄ id quod dominus dicit, 16. de diuite epulone, non est paradoxum gesta. Dicit autem ibi, q̄ diuites in inferno patiuntur dubium quin secundum animam separatam Lazarum, & audiuit Abraham sibi loquenter anima separata vidit & audiuit, & sic illa res.

In solut. ad
26. argum.

In corp. art.

In corp. art.

¶ 12 Præt. Eorum quæ sunt idem secundum esse vel secundum substantiam, vnum non potest esse sine altero: sed anima sensibilis & rationalis in homine sunt idem secundum esse & secundum substantiam. ergo non potest esse quin sensus remaneat in anima rationali separata.

¶ 13 Præt. Quod cedit in nihil, non resumitur idem numero: sed si potentia sensitiva non manent in anima separata, oportet quod cedant in nihilum. ergo in resurrectione non erunt eadem numero. Et sic cum potentia sensitiva sint actus organorum, neque organa erunt eadem numero, neque rotus homo erit idem numero, quod est inconveniens.

¶ 14 Præt. Præmium & pena responderet merito & demerito: sed meritum & demeritum hominis consistit ut plurimum in actibus sensitivarum potentiarum, dum vel passiones sequimur, vel eas refrenamus. ergo iustitia videtur exigere, quod actus sensitivarum potentiarum sint in animabus separatis, quæ premiant vel puniantur.

¶ 15 Præt. Potentia nihil est aliud quam principium actionis vel passionis. Anima autem est principium operationum sensitivarum: ergo potentia sensitiva sunt in anima, sicut in subiecto, & ita non potest esse quin remaneant in anima separata, cum accidentia contrariata carentia non corrumpantur nisi per corruptionem subiecti.

¶ 16 Præt. Memoria est in parte sensitiva secundum Philosophum: sed memoria est in anima separata, quod patet per hoc quod dicitur diuiti epuloni ab Abrahā. Recordare quia receperisti bona in vita tua. ergo potentia sensitiva sunt in anima separata.

¶ 17 Præt. Virtutes & virtutia remanent in animabus separatis: sed quædam virtutes & virtutia sunt in parte sensitiva.

Dicit enim Philosopher in tertio Ethico

rum, quod temperantia & fortitudo sunt rationabili partium. ergo potentia sensitiva manent in anima separata.

¶ 18 Præt. De mortuis qui resuscitati dicuntur, legitur in plerisque historijs sanctorum, quod quædam imaginabilia se vidisse recitaverunt, puta domos, campos, flumina & huiusmodi. ergo anima separata imaginatione utuntur quæ est in parte sensitiva.

¶ 19 Præt. Senitus innat cognitionem intellectuum. Nam cui deficit unus sensus deficit una scientia: sed cognitione intellectuum perfectior erit in anima separata quam in anima coniuncta corpori. ergo magis aderit ei sensus.

¶ 20 Præt. Philosopher dicit in 1. de Anima quod si senex accipiat oculum iuuenis, videbit utique sicut & iuuenis. Ex quo videtur quod debil tatis organis non debilitatur potentia sensitiva. ergo nec destruitur, destruuntur, & sic videtur quod potentia sensitiva remanent in anima separata.

E SED CONTRA est, q Philosopher dicit in 3. de anima de intellectu loquens, quod hoc solum separatur sicut perpetuum a corruptibili. ergo potentia sensitiva non remanent in anima separata.

¶ 21 Præt. Philosopher dicit in 6. li. de animalibus, quarum potentiarum operationes non sunt sine corpore, neque ipse potentia sunt sine corpore. Sed operationes potentiarum sensitivarum non sunt sine corpore: exercetur enim per organa corporalia ergo potentia sensitiva non sunt sine corpore.

¶ 22 Præt. Damasc. dicit quod nulla res destruitur propria operatione. Si ergo potentia sensitiva non

A remanerent in anima separata, haberent proprias operationes, quod est impossibile.

¶ 23 Præt. Frustra est potentia quæ non reducitur ad actum: nihil autem est frustra in operationibus Dei. ergo potentiae sensitivæ non manent in anima separata, in qua non possunt reduci in actum.

R E S P O N S U M. Dicendum, quod potentia animæ non

sunt de essentia animæ, sed sunt proprietates naturales quæ fluunt ab essentia eius, ut ex prioribus questionibus habent potest. Accidens autem dupli

D. 197.

Quæst. præc.
ced. art. viii.

citer corruptitur: uno modo a suo contrario, sicut frigidum corruptitur a calido. Alio modo per corruptionem sui subiecti. Non enim accidens remane-

nre potest corrupto subiecto: quæcumque igitur accidentia seu formæ contrarium non habent, non destruuntur nisi per destructionem subiecti: manifestum est autem quod potentia animæ nihil est contrarium: & ideo si corruptantur non corrumpuntur nisi per corruptionem sui subiecti. Ad inuestigandum igitur vitrum potentia sensitiva corruptum corrupto corpore, vel remaneant in anima separata, principium inuestigationis oportet acci-
pere, ut consideremus quid sit subiectum potentiarum predicatorum: manifestum est autem quod subiectum potentia oportet esse id, quod secundum po-

tentiæ dicitur potens. Nam omne accidens suum subiectum denominat. Idem autem est, quod potest agere vel pati, & quod est agens vel patiens: va-

C de oportet ut illud sit subiectum potentia quod est subiectum actionis vel passionis, cuius potentia est principium. Et hoc est quod Philosopher dicit in lib. de homine & vigilia, quod cuius est potentia, eius est actio. Circa operationes autem sensuum diuersa fuit opinio. Plato enim posuit quod anima sensitiva per se haberet propriam operationem: posuit enim quod anima etiam sensitiva est mouens seipsum, & quod non mouet corpus nisi pro ut cùa se moxa. Sic igitur in sentiendo est duplex operatio.

Vna qua aia mouet seipsum. Alia qua mouet cor-

pus. Vnde platonici definunt quod sensus est motus animæ per corpus: unde & propter hoc quidam huiusmodi positionis sectatores, distinguunt duplex operationes partis sensitiva, quædam scilicet in interioribus quibus anima sentit secundum quod se-

I ipsam mouet, quædam exteriores secundum quod mouet corpus: dicunt etiam quod sunt duplices potentiae sensitivæ: quædam quæ sunt in ipsa anima principium interiorum actuum, & iste manent in anima separata corpore destructo cum suis actibus: quædam vero sunt principia exteriorum actuum, quæ sunt in anima simul & corpore, & pereunt corpore pereunt. Sed hæc possum stare non potest. Manifestum est enim, quod unumquodque secundum hoc operatur secundum quod est ens, unde

E quæ per se habent esse, per se operantur, sicut indiuidua substantiarum. Formæ autem quæ per se non possunt esse, sed dicuntur entia in quantum eis aliquid est, non habent per se operationem, sed dicuntur operari in quantum per eas subiecta operantur.

Sicut enim calor non est id quod est, sed est ad quo aliquid est calidum, ita non calcificat, sed est id quo calidum calcificat. Si igitur anima sensitiva haberet per se operationem, lequeretur quod haberet per se subsensitivam, & sic non corrumpetur corrupto corpore: vnde etiam brutorum animæ essent immortales, quod est impossibile: & tamè Plato hoc dicit concessisse. Manifestum est igitur, quod nulla opera-

Quæst. dil. S. Tho. GG 3 tuo

Cap. 1. ante
mediū. 10.2.

Ex libr. 10.
quæd. de se-
cunda. lib. 10.
panio ac e-
medium &
libr. 30. de
ciencia a me-
dio.

QVÆS. VNICA, DE ANIMA, ART. XIX.

tio partis sensitivæ potest esse animæ tñtu ut opere-
tur, sed est compositi per animam, sicut calefactio-
nem est calidi per calorem. Compositum igitur est vidē
& audiens & omnia sentiens, sed per animam: vnde
etiam compositū est potens videre & audire & sen-
tire, sed per animam. Manifestum est ergo, quod po-
tentia partis sensitivæ sunt in complicito sicut in
subiecto, sed sunt ab anima sicut a principio. Destru-
to igitur corpore destruuntur potentiae sensitivæ,
sed remanent in anima sicut in principio. Et hoc
est quod alia opinio dicit, q̄ potentiae sensitivæ ma-
nent in anima separata solum sicut in radice.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod potentiae sen-
titivæ non sunt de essentia animæ, sed sunt proprie-
ties naturales: compositi quidem ut subiecti, ani-
ma vero ut principij.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ huiusmodi potentiæ
dicuntur in anima separata remanere ut in radice,
non quia sint actu in ipsa, sed quia anima separata
est talis virtutis ut si viatur corpori, iterum potest
causare has potentias in corpore, sicut & vitam.

AD TERTIVM dicendum, q̄ illam auctoritatē non
oportet nos recipere, cum liber iste falsum habeat
auctorem in titulo. Non enim est August. sed cuiusdam alterius: posset tamen illa auctoritas expo-
ni, ut dicatur, q̄ anima trahit secundum huiusmodi po-
tentias, non actu, sed virtute.

AD QUARTVM dicendum, q̄ potentiae animæ nō
sunt partes essentiales vel integrales, sed potentia-
les, ita tamē q̄ quedam carum insunt animæ secun-
dum se, quedam vero composito.

AD QUINTVM dicendum, q̄ sensus dicitur dupliciter.
Uno modo ipsa aia sensitiva, quae est huiusmodi po-
tentiarum principium, & sic per sensum animal est
animal, sicut per propriā formā. Hoc n. modo a sen-
su sensibile sumitur, prout est differentia constituti-
tua animalis. Alio modo dicitur sensus ipsa poten-
tia sensitiva, quae cum sit proprietas naturalis, ut di-
ctum est, non est cōstitutiva speciei, sed cōsequens
speciem: hoc igitur modo sensus non manet in aia
separata, sed sensus primo modo dictus manet: nam
in homine eadem est essentia animæ sensibilis &
rationalis. Vnde nihil prohibet hominem resurgētem
esse idem animal numero. Ad hoc. n. q̄ aliquid sit
idem numero, sufficit q̄ principia essentia lant eadē
numero, non autem requirunt q̄ proprietates
& accidentia lant eadem numero.

AD SEXTVM dicendum, quod August. videtur hoc
retractasse in lib. retractionum. Dicit enim secun-
do super Gen. ad lit. q̄ poena inferni secundum ima-
ginariam visionem sunt, & quod locus inferni non
est corporeus, sed imaginarius, vnde coactus fuit
reddere rationem si infernus non est locus corpo-
reus, quare inferi dicuntur esse sub terra. Et hoc ip-
sem reprobatur dicens. De inferni magis mihi vi-
deret docere debuisse q̄ sub terris sint, quām ratio-
nem reddere cur sub terris esse creditur siue dicantur,
quāl non ita sit: hoc autem retractato quod
de loco inferni dixerat, videntur omnia alia retrac-
tari quā ad hoc pertinent.

AD SEPTIMVM dicendum, q̄ in anima separata
non est gaudium neque ira, secundum quod sunt
actus irascibili & concupisibili quae sunt in sensitivæ
parte, sed secundum q̄ his designatur motus
voluntatis, quae est in parte intellectu.

AD OCTAVVM dicendum, q̄ quia malū hominis est
secundum tria, scilicetphantasmam proteruanam, quae

E scilicet est principium errandi, concupiscentia
malum demonis sub similitudine humana
scribit, non ut intelligatur in demonibus
talis aut irascibilis, aut concupisibilis, que
parte sensitiva, sed aliqua his proportionata
dum quod competit naturæ intellectui.

AD NONVM dicendum, q̄ per verba illa dñe
intelligitur q̄ aia aliqua sensitiva ab ipsa orna-
porta, sed quod aliqua sensitiva ab ipso ipsius
bus sensibilibus, ut pote metum & tristitia,
vero per ipsa corpora, ut pote calidum & frigidum.

AD XI dicendum, quod omne quod est efficiens
est in eo per modum recipientis: vnde res
sunt in anima separata, non per modum
letem, sed per modum intelligibilem.

AD XII dicendum, quod nihil prohibet
ptione rerum gestarum aliqua metaphoræ
licet enim quod dicitur in Evangelio de la-
diuite, sit res gesta, tamē metaphoræ dicuntur
Lazarus videt & audiuit, sicut & metaphoræ
tum quod linguam habuit.

AD XIII dicendum, quod substantia ambi-
bilis in homine manet post mortem, ma-
nent potentiae sensitivæ.

AD XIV dicendum, quod sicut sensi-
minat potentia, non est forma totius corporis
animæ sensitivæ, sensus autē est proprie-
ti, ita etiam potentia visiva non est aliud
anima secundum quod est principium, cui
tū, quasi ita dicitur, q̄ anima visiva sicut
sunt anima sensitiva est actus totius con-
tentia autem visiva est proprietas con-
de non oportet quod sit aliud oculum
licet alia sit potentia sensitiva.

AD XV dicendum, q̄ premium mun-
rito sicut premiando, sed sicut ei pone-
præmiatur. Vnde non oportet q̄ omnes
mantur in remuneratione quibus aliis
sed sufficit quod sint in divina recompensa
oportet iterū sanctos occidi, q̄d.

AD XVI dicendum, q̄ anima est principi-
di, non sicut sensitiva, sed sicut id quo tenet
vit, unde potentiae sensitivæ non sunt in an-
ta in subiecto, sed sunt ab anima sicut a prin-
cipiis.

AD XVII dicendum, quod virtutes &
sunt irrationabilium partium, non manen-
ta separata, nisi in suis principiis, omnia in
tum semina sunt in voluntate & ratione.

AD XVIII dicendum, quod sicut ex ipsius
t, anima separata a corpore non cōcundit in
habet cognoscendi, sicut cum est in corpori
ergo quae apprehendit anima separata
modum sibi proprium abique planis
remanet cognitione in capitulo eti-
statum reddit corpori iterato coniuncta
modum tunc sibi convenientem, (cōcurre-
tione ad phantasmatam. Et ideo quae in
ter uiderunt, imaginabilius narrant.

AD XIX dicendum, q̄ intellectus inde-
sensus secundum statum imperfectorum cog-
nitum ergo quae apprehendit anima separata
modum perfectiorē cognitionis modum.

In cor. art.

Cap. 3. to. 3.
& lib. 1. re-
tract. cap. 24.
in lib. tom. 1.

petit animæ separatae, sicut homo indiger laetè in pueritia, non tam in perfecta etate.

AD xx. dicendum, quod potentia sensitiva non debilitantur secundum se debilitatis organis, sed solum per accidens: unde & per accidens corruptitur corruptis organis.

ARTICULUS XX.

Vtrum anima separata singularia cognoscat.

V Igessimo queritur. Vtrum anima separata singularia cognoscat. Et videtur quod non, quia de potentia animæ in anima separata remanet solum intellectus. Sed obiectum intellectus est vniuersale & non singulare. Scientia enim est vniuersalium, sensitus autem singularium, ut dicitur in primo de anima. ergo anima separata non cognoscit singularia, sed tantum vniuersalia.

¶ 2 Præt. Si anima separata cognoscit singularia, aut per formas prius acquisitas, cum esset in corpore, aut per formas influxas. Sed non per formas prius acquisitas. Nam formarum quas anima per lens acquirit dum est in corpore, quedam sunt intentiones individuales, que conservantur in potentia partiali sensitiva, & sic remanent non possunt in anima separata, cum huiusmodi potentiae non maneat in ea, ut ostensum est. quedam autem intentiones sunt vniuersales, que sunt in intellectu, unde haec sola manere possunt. Sed per intentiones vniuersales non possunt cognoscere singularia. ergo anima separata non potest cognoscere singularia per species quas acquisuit in corpore. Similiter autem neque per species influxas, quia huiusmodi species aequaliter se habent ad omnia singularia, unde sequeretur quod anima separata omnia singularia cognoscet, quod non videtur esse verum.

¶ 3 Præt. Cognitio animæ separatae impeditur per loci distantiam. Dicit enim Aug. in lib. de cura pro mortuis agèda, quod animæ mortuorum ibi sunt, ubi ea qua hic sunt, omnino scire non possunt. Conognitionem autem qua sit per species influxas non impedit loci distantia. ergo anima non cognoscit singularia per species influxas.

¶ 4 Præt. Species influxas qualiter se habet ad presentia & futura, non enim influxus intelligibilius specierum est sub tempore. Si igitur anima separata cognoscit singularia per species influxas, videtur quod non solum cognoscit praesentia vel præterita, sed etiam futura, quod esse non potest ut uidetur, cum cognoscere futura sit solius dei, prout dicitur Isa. 41. Annunciate quae ventura sunt in fine, & dicam quod dixi vestis vos.

¶ 5 Præt. Singularia sunt infinita. Species autem influxæ non sunt infinitæ. Non ergo anima separata per species influxas potest singularia cognoscere.

¶ 6 Præt. Id quod est indistinctum, non potest esse principium distinctæ cognitionis.

Cognitionis autem singularium est distincta.

Cum igitur forma influxæ sint indistinctæ, utpote uniuersales existentes, videtur quod per species influxas anima separata singularia cognoscere non possit.

¶ 7 Præt. Omne quod recipitur in aliquo, recipi in eo per modum recipientis. Sed anima separata est immaterialis. ergo forme influxe recipiuntur in ea immaterialiter. Sed quod est immaterialis non potest esse principium cognitionis singularium, que sunt in-

divida per materiam. ergo anima separata per formas influxas non potest cognoscere singularia.

Sed dice, quod per formas influxas possunt cognosci singularia, licet sint immateriales, quia sunt similitudines rationum idealium, quibus Deus & vniuersalia & singularia cognoscit.

¶ 8 Sed contra. Deus per rationes ideales cognoscit singularia, inquantum sunt factrices materiae, quae est principium individuationis. Sed forme influxæ animæ separatae non sunt materiae factrices, quia non sunt creatrices, hoc enim solius Dei est. ergo anima separata per formas influxas non potest cognoscere singularia.

B ¶ 9 Præt. Similitudo creaturæ ad Deum non potest esse per vniuocationem, sed solum per analogiam. Sed cognitione qua sit per similitudinem analogie est imperficiissima, sicut si aliquid cognoscereatur per alterum inquantum cōuenit cu illo in ente. Si ergo anima separata cognoscit singularia per species influxas, inquantum sunt similes rationibus idealibus, videtur quod imperficiissima singularia cognoscatur.

¶ 10 Præt. Dicū est in præcedentibus quod anima separata non cognoscit naturalia per formas influxas nisi in quadam confusione & in vniuersali: hoc autem non est cognoscere singularia. ergo anima separata non cognoscit singularia per species influxas.

¶ 11 Præt. Species illæ influxa per quas anima separata singularia ponit, cognoscere, non causantur a Deo immediate, quia secundum Diony. lex diuinitatis est infima per media reducere. Nec iterum causantur per angelum, quia angelus huiusmodi species causare non potest, neque creando, cu nullius rei sit creator, neque transmutando, quia oportet esse aliqd medium differens. ergo videtur quod anima separata non habeat species influxas per quas singularia cognoscatur.

¶ 12 Præt. Si anima separata cognoscit singularia per species influxas, hoc non potest esse nisi dupliciter: vel applicando species ad singularia, vel conuertendo se ad ipsas species. Si applicando ad singularia, constat per huiusmodi applicatio non fit accipiendo aliud quid a singularibus, cu non habeat potentias sensitivas quae nrae sunt a singularibus accipere. Relinquitur ergo, quod haec applicatio sit ponendo aliud circa singularia. Et sic non cognoscet ipsa singularia, sed hoc tantum quod circa singularia ponit. Si autem per species dictas cognoscit singularia conuertendo se ad ipsas, sequeretur quod non cognoscit singularia nisi secundum quod sunt in ipsis speciebus: sed in speciebus prædictis non sunt singularia nisi vniuersaliter. ergo anima separata non cognoscit singularia nisi in vniuersali.

¶ 13 Præt. Nullum finitum super infinita potest: sed singularia sunt infinita. Cum igitur virtus animæ separatae sit finita, videtur quod anima separata non cognoscit singularia.

¶ 14 Præt. Animæ separata non potest cognoscere aliquid nisi visione intellectuali. Sed August. 22. super Genesim ad lit. dicit, quod visione intellectuali non cognoscuntur neque corpora, neque similitudines. Cum igitur singularia sint corpora, videtur quod ab anima separata cognosci non possint.

¶ 15 Præt. Vbi est eadem natura, & idem est modus operandi. Sed anima separata est eiusdem naturæ cu anima coiuncta corpori. Cum ergo anima coiuncta corpori non possit cognoscere singularia per intellectum, videtur quod nec anima separata.

¶ 16 Præt. Potentia distinguuntur per obiecta: sed Quæst. dif. S. Tho. GG 4 pro-

f. art. 18. ha-
ius quæst.

Cap. 5. Eccl.
Hierar. pa-
prima in ri-
tulo de Sa-
cerdotiū per
fæctionibus
in principiis.

Lib. 12. super
Gen. cap. 24.